

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quæ dispositio in suscipiente Baptismum requiratur. 7

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

Ægid. de Coninch. q. 68. art. 10. dub. 1. concl. 2. n. 69. Paul. Laymann. lib. 5. tract. 2. c. 6. q. 5. concl. 2. Bonac. disp. 2. q. 2. punct. 6. num. 12. & alij apud ipsos. Ratio est, quia nequis hos filios baptizare, nisi separando eos à consortio parentum infidelium, aliàs cederet baptismus in contumeliam creatoris; cum ob irrisionem fidei, quæ iuste timeri potest à parentibus faciendâ, tum ob periculum peruerſionis, quod ipsis baptizatis imminet ex parentum infidelium societate. At nemini data est potestas separandi hos filios à parentum tutela, cum ipsis parentibus iure naturæ concessa sit potestas eos alienandi, nutriendi, & regendi præcipuè dum propriam voluntatem non habent. Ergo licitum non est eos baptizare. Neque obstat ipsos parentes obligatos esse offerre filios baptizandos, ut inde inferas te posse eos baptizare ipsis parentibus reuentibus. Nam etiam ipsi parentes obligati sunt se baptizandos offerre, non tamen obinde eos cogere potes. Etenim obligatio, quam parentes habent offerendi filios baptismò ex iure diuino nascitur, constituit illius transgressorem reum religionis, & pietatis filiis debita, non iustitia. Quod delictum solum Deum vindicem habet, nulliùque alius efficaciter corrigere potest. Adde non esse improbabile inquit Coninch. dub. unico num. 73. parentes infideles obligatos non esse baptizare filios antè vltimam rationis, vel necessitatem extremam, quia ex sola lege Ecclesiastica & consuetudine recepta, quibus non arctantur infideles videtur hæc obligatio nasci. Seclusa autem obligatione parentum certissimum est nulla auctoritate filium parentibus inuitis baptizari posse, Neque ab hac doctrina excipiendi sunt filij infidelium, qui Christiano principi ciuilitate sunt subiecti, quia hæc subiectio non tollit à parentibus ius gubernandi filios, & secum retinendis neque transferri in principem, sicuti bene tradiderunt Valq. Suar. Bonac. Laymann. & alij locis allegatis.

14. Attamen excipi debet primò casus extremæ necessitatis enim infans in periculo mortis sit constitutus baptizandus est etiam inuitis parentibus, ne perpetuo pereat: ob æternam enim salutem pueri temenda est leuis illa læsio iuris paterni, præcipuè cum ex illa nullum mortale periculum apostasiæ imminet. Sic Valent. 4. disp. 4. q. 3. p. 3. vers. 3. Coninch. q. 68. art. 10. dub. vn. n. 77. Valq. disp. 155. c. 3. n. 22. Bonac. disp. 2. q. 2. punct. 6. num. 12. vers. vtrum vero. Paul. Laymann. lib. 5. tract. 2. cap. 6. q. 5. vers. dixi. Suar. disp. 25. sect. 3. Henriq. cap. 25. n. 2. & alij.

15. Secundo excipitur ferè ob eandem rationem perpetuò amens, hic enim inuitis parentibus infidelibus baptizari potest ob eius extremam necessitatem, aliàs remediò salutis esset omnino destitutus. Neque obstat parentes ius habere gubernandi filium amentem, eumque dicendi Deo, cum sibi placitum fuerit, quominus eum possis baptizare parentibus negligentibus inuitis; quia bonum, quod ex collato baptismò filio prouenit præferendum est leui læsioni iuris paterni cedentis in æternum filij inieritum. Sic Paul. Laymann. dicto lib. 5. tract. 2. cap. 6. vers. quinto.

16. Sed si quid timeas patrem ægrè laturum filium baptizari, & sacrilegiis, ritibus, & ceteroniis filium contaminarum, poterisne, in supradicta extrema necessitate illum baptizare? Respondeo posse, debes tamen, si commodè potes dicta sacrilegia parentis impedire subtrahendo filium ab eius consortio. At si nequis filium à parentis cura separare, non obinde omittes baptismum sed sacrilegium paternum permittes, quia ea permissio necessitate extrema baptismi honestatur, ut bene notauit Ægid. de Coninch. dicta qu. 68. art. 10. dub. unico. num. 77. Nunquam tamen licet tibi maximè auctoritate priuata utenti vim parenti inferre, ut eius filios baptizes, quia parens denegando baptismum peccat tantum contra legem diuinam supernaturalem, cuius delictum solum Deum vindicem habet, cum Ecclesiæ subditus non sit: filiis nullam iniuriam irrogat spectato iure naturæ, ob cuius causam defensio locum habere possit. Nequis ergo parenti impediendi baptismum filiorum vim inferre, quia solum eam vim inferre posses vel in punitionem delicti commissi, vel innocentium filiorum defensionem. Atque ita sustinent Valq. disput. 135. cap. 3. num. 26. Ægid. de Coninch. q. 68. art. 10. dub. 2. c. n. 77.

17. Tercio excipitur filius segregatus à parentibus, cuius nulla spes subest in eorum consortio fore redditurum, quia eo casu nulla parentibus sit iniuria, cum ius quod habent gubernandi filium exercere non possint. Adde ea ratione filio in parentum potestate constituto denegatur baptismus, quia baptismò posito subtrahendus est à parentum consortio, ne parens baptismum irrideat, & ne filius in apostasiâ prauis parentum consiliis incidat. At hæc ratio omnino cessat filio extra curam parentum existente, baptizari ergo potest. Neque consulendus est parens, esto id fieri possit, quia necessarius non est eius consensus. Sic latius probant Suar. disp. 25. sect. 4. vers. secundò est certum. Ægid. de Coninch. q. 68. art. 10. dub. vn. n. 77. Valq. disp. 155. cap. 3. n. 29. Azor. t. 1. lib. 8. cap. 25. qu. 4. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 2. cap. 6. quest. 5. vers. secundò.

18. Quod excipitur filius seruus, seu parentis serui, quem ex consensu Domini baptizare poteris. Etenim cum dominus potestatem habeat donandi, vendendi, mittendi seruum quò voluerit, potestatem habet separandi eum à filio, qua separatione posita nihil impedit, quominus filius baptizari possit. Adde omnia iura serui domino subiecta esse ob dominium in personam, ergo ius quod habet seruus parens gubernandi filium, secumque retinendi domino eius subicitur, ac proinde poterit dominus filium sui mancipij gubernare, secumque retinere, & baptizandum offerre. Sic Suar. disp. 25. sect. 4. concl. 2. Ægid. de Coninch. q. 68. art. 10. dub. unico n. 86. Valq. disp. 155. cap. 4. per totum. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 2. c. 6. q. 5. vers. porro eadem assertio. Bonac. disp. 2. q. 2. p. 6. n. 12. in fine.

19. Sed dubium est, an tenearis inuitis parentibus filium baptizare, illis euentibus, quibus diximus licitè te facere posse? Affirmant, & late probat Valq. disput. 155. cap. 7. motus ea consideratione, quia charitate, quam in proximum habere debes, obligatus es bono illius consulere quoties commodè possis. Nullum autem est bonum proximo maxime ante vltimam rationis æque necessarium, ac baptismus, quò à peccato originali mundatur, & viam salutis ingreditur. Ergo tenearis baptismum illi concedere, si facile possis. Quod si difficultates, & inconuenientia adsint, quæ te ab obligatione excimant, eo ipso videntur te adstringere, ne possis baptismum concedere, quia ea inconuenientia, quæ te à supradicta obligatione excimant, præponderare debent utilitati, quæ ex baptismò nasci poterat. Quo posito nequis baptismum conferre, quia nequis vnus bono cum graui alterius, & fortè reipublicæ iactura consulere. Ergo potestas ministrandi baptismum semper cum obligatione illius coniungitur, & cessante obligatione cessat potestas.

20. Nihilominus probabilius sensu sæpè te posse ministrare baptismum filis infidelium, non tamen ad id teneri. Potes namque ministrare baptismum paruulo indigenti, non tamen teneris, si ob eam causam graue periculum vitæ, honoris, imò & fortunæ tibi imminet. Deinde sæpè inconuenientia, quæ ex collato baptismò timentur incerta sunt, & dubia, ob quorum incertitudinem tua opinio esse potest, an præponderet utilitati, quæ ex baptismò prouenit, in quo casu & baptismum concedere, & ab illo abstinere potes. Præterea consuetudine introductum est sæpè paruulos Sarracenorum, imò hæreticorum captiuos vendi, & restitui parentibus nullo collato baptismò, ne ab ipsis Catholicorum filij captiuè detineantur cum graui apostasiæ periculo, & tamen eo casu baptismus conferri poterat supradictis Sarracenorum, & hæreticorum. filiis. Non igitur quoties tibi licet baptismum infantibus prædictis concedere, ad id obligaris, & ita sustinet Suar. disp. 25. sect. 6. per totam. Ægid. de Coninch. q. 68. art. 10. dub. unico in fine. n. 88. Paul. Laymann. lib. 5. tract. 2. c. 6. q. 5. concl. 2. in fine. n. 10. Henriq. lib. 2. cap. 25. num. 8. & Bonac. disp. 2. q. 2. p. 6. n. 14.

P V N C T V M VII.

Quæ dispositio in suscipiente baptismum requiritur.

1. Si Baptizandus est paruulus, nulla dispositio est ex parte ipsius requisita.
2. In adultis requiritur intentio, seu voluntas suscipiendi baptismum. Et qualis esse debeat.
3. Requiritur præterea fides, seu Trinitatis, & incarnationis notitia. Itemque diuinorum preceptorum.
4. Denique requiritur contritio, seu attritio de peccatis commissis.

Baptismus ministrari potest cum paruulis, tum adultis vltimæ rationis habentibus. Si de paruulis loquamur constat nulla ex parte ipsorum dispositionem prærequiri, ut valide, & licitè baptismus ministratur. Nam Christus, & Ecclesiæ eorum voluntatem & intentionem supplere. Sicuti late docet D. Thom. ab omnibus receptus. q. 68. art. 12.

2. At si adultis baptismus conferatur, triplicem in illis dispositionem expostulat, ut valide, & licitè conferatur, nempe intentionem saltem habitualemente suscipiendi baptismum, fidem vnus Dei, & Trini, & contritionem, seu attritionem de peccatis commissis. Expendamus singula. Primò requiritur intentio, seu voluntas baptismum suscipiendi, ut valide conferatur. Non enim expediebat Christum inuoluntarios milites habere, suisque præceptis reuolentes obstringere. Hæc tamen voluntas, seu intentio necessario præsens actualiter esse non debet, sed satis est fuisse, neque esse retrahatam: colligitur ex consuetudine Ecclesiæ ab Innocentio. III. in cap. maiores de baptismò declarata. Neque obstat hanc voluntatem insufficientem esse pro baptismi administratione, quia minor voluntas ad recipiendum baptismum, quam

quam ad illum ministrandum requiritur. Unde ebriis, dormientibus, vel amentibus tempore sanæ mentis baptismum expofitularibus validè ministratur, quia censentur in voluntate prius habita perseverare. Sic ex communi sententia docet Suar. disp. 2. q. 2. p. 6. n. 18. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 2. cap. 6. q. 2. concl. 1. Ægid. de Coninch. q. 64. art. 8. dub. 5. Debet tamen hæc voluntas libera esse, alias non erit rationalis. At quia metus etiam cadens in constantem virtum simpliciter libertatem non tollit, tamen illam dimittit, ea de causa valorem sacramenti non impedit, sicuti decidit Innocent. in dicto cap. maiores de baptismo. & concilium Tolet. 4. cap. 55. & pluribus exornat Suar. Henric. Laymann. Bonac. allegatis. Nunquam tamen licet amentibus, dormientibus, ebriis, & coactis baptismum ministrare extra casum necessitatis, tum ob reverentiam sacramenti, tum ob dimittitur, & imperfectam suscipiendam voluntatem Bonac. dicta disp. 2. q. 2. p. 6. n. 21.

3. Secunda dispositio pro baptismo licitè suscipiendū est fides iuxta illud Matth. ult. Baptizantes eos, prius enim præcipit doceri, qui doctrinæ capaces extiterint, quam baptizari. Et Marc. 11. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit. Qui vero non crediderit (subiunge, tamen baptizatus fuerit) condemnabitur, quia sine fide impossibile est placere Deo, & remissionem peccatorum obtinere. Hæc fides est quædam virtus supernaturalis infusa, qua mysteris reuelatis assentitur, quam ut adulti obtineant debent actu supernaturali credere Deum esse unum, & Trinum, & suorum operum remuneratorem, iuxta illud Pauli, Accedentem ad Deum oportet credere, & quia est, & quia remunerator sit. Et insuper debent credere in Iesum Christum, quia hæc est vita æterna, & cognoscere Deum Patrem, & Iesum Christum filium. Præterea qui liber baptizandus, nisi necessitas urgeat, initiū primum debet quæ sint præcepta, quibus obervandis per baptismum astringitur, tum ne ab eorum observatione deficiat, tum ne se deceptum alleget, ideoque Christus Dominus præcipiens baptismum promulgari præcipit Apostolis, vt gentes docerent servare à se mandata. Matth. ult. Quapropter extra mortis periculum peccatum mortale esset quemlibet baptizare, quin notitiam mysteriorum fidei, Trinitatis, incarnationis, & passionis Christi Domini, & præceptorum tum decalogi, tum Ecclesiæ saltem in genere haberet, vt bene aliis relatis probat Thom. Sanchez. lib. 2. in decal. cap. 3. in fine num. 24. Præterea debet credere virtutem baptismi, vt illius effectum sperare possit, & se ad illum suscipiendum disponere.

4. Tertia dispositio pro licita baptismi susceptione est contritio, seu attritio de peccatis commissis; quia in adultis nulla fit peccatorum actualium remissio absque penitentia virtute iuxta illud actor. 2. Penitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum; colligiturque ex concil. Cartagin. cap. 85. & Trident. art. sess. 6. can. 6. & tradit S. Thom. 3. p. qu. 86. art. 4. Valq. disp. 168. cap. 4. Suar. disp. 28. sect. 2. Valent. 1. A. disp. 4. q. 3. punct. 3. concl. 4. Bonac. disp. 2. q. 2. p. 6. num. 25. Dixi necessarium esse contritionem, seu attritionem, quia ad ritè baptismum suscipiendū sufficit attritio, eo quod baptismus ad remittenda peccata per se institutus sit. Non igitur expostulat necessariò dispositionem, quæ peccati remissionem operetur: sicuti bene docent supradicti doctores. Quod si aliquando contingat (quod raro eveniet) suscipiendam sacramentum baptismi nullo peccato mortali actuali infectum esse, obligatus non est habere attritionem seu contritionem, quia hæc peccatorum detestatio peccata propria voluntate commissa spectat. Sic Henric. lib. 2. cap. 2. num. 3. & cap. 27. num. 1. Suar. disp. 18. sect. 1. Bonac. disp. 2. de baptismo. q. 2. p. 6. n. 27. vide quæ diximus tract. preced. punct. 13.

PUNCTUM VIII.

Qualiter baptismus necessarius sit ad salutem.

1. Extra casum martyrii parvulus necessarius est baptismus in re susceptus.
2. Adultis baptismus, seu votum illius est ad salutem necessarius.
3. Qualiter ex diuino præcepto baptismus necessarius sit tum parvulis, tum adultis.
4. Quando hoc præceptum comparatione parvulorum astringat parentes, seu tutores.
5. Adulti eo astringuntur, cum primum commodè possint suscipere, si bene instructi sint.
6. Ex gravi causa differri baptismus potest.
7. Ecclesia non potest determinare tempus suscipiendi baptismum imponendo obligationem baptizandis, bene tamen declarando obligationem, quam iure diuino habent.

1. Parvulis, & adultis baptismus necessarius est, sed diuerso modo. Parvulis, seu rationis usu carentibus extra casum martyrii est necessarius in re susceptus, ad salutem con-

sequendam. Constat ex Innocent. I. epist. 26. ad Concil. Mileuitan. & ex concil. Cartagin. 5. cap. 6. relato in cap. placuis de consecr. dist. 4. & ex Innocent. III. in cap. maiores de baptismo. & clarius ex Trident. sess. 5. decreto de peccato originali, & sess. 7. can. 5. de baptismo, & pluribus exornat Bellarm. lib. 1. de baptismo cap. 4. Valq. disput. 154. cap. 1. Suar. disp. 25. sect. 1. & 2. præcipue ex August. pluribus in locis, præcipue lib. 3. de anima cap. 9. dicente: Noli credere, noli dicere infantes antequam baptizentur morte præuentos pertentire posse ad originalium indulgentiam peccatorum, si vis esse Catholicus. Ratio est Christi institutio indicata illis verbis Ioann. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto non potest introire in regnum Dei, quæ verba manifestè probant regenerationem per baptismum parvulis simpliciter ad salutem necessariam esse. Etenim carentes rationis usu nequeunt propriis actibus remissionem peccati obtinere, debent ergo medio aliquo à Christo Domino instituto eam remissionem consequi. At nullum aliud est præter baptismum, est igitur illis baptismus simpliciter necessarius.

Dixi extra casum martyrii. Nam ob martyrium ex speciali Dei privilegio parvulis originale remittitur, & salus æterna conceditur. Neque enim decebat oculos in odium Christi à Christo separari, & animam perdere, cū veritas dixerit Marc. 8. Qui perdidit animam suam propter me salvam faciet eam. 2. Adultis: seu ratione ventibus baptismus, seu votum illius est simpliciter ad salutem necessarius. Esse quidem necessarium constat ex concilio Florent. in litteris unionis, ubi, Nisi ex aqua & Spiritu sancto renascimur non possumus (inquit veritas) in regnum cælorum introire, & ex Trident. sess. 7. can. 5. dicente. Si quis dixerit baptismum liberum esse, hoc est non necessarium ad salutem anathema sit. Quod vero adultis sufficiat illius votum, cum baptismus suscipi non possit, decidit Trident. sess. 6. cap. 4. illis verbis. Translatio ab eo facta, in quo homo nascitur filius primi Adæ in statum gratiæ & adoptionis Filiorum Dei per secundum Adam Iesu Christum saluatorem nostrum post Euangelium promulgatum, sine lauacro regenerationis aut eius voto fieri non potest, sicut scriptum est. Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto non potest introire in regnum Dei. Ratioque est manifesta: nam ante susceptum baptismum potest quis media contritione, seu dilectione Dei super omnia gratiam consequi, qua obtenta si moriatur baptismum non suscepto, eo quod fuerit impossibilis vitam æternam consequetur, sicuti definit Innocent. III. cap. debitum de baptismo, & cap. de presbytero non baptizato, & comprobatur August. lib. 4. de baptismo. cap. 22. & lib. 8. de ciuit. Dei, & D. Bernard. epist. 77. ad Hugonem de S. Victor. Ergo baptismus in re susceptus medium non est necessarium adultis ad salutem. Quod vero in illa contritione, seu dilectione Dei super omnia contineatur votum, seu propositum baptismi suscipiendi inde probatur, quia in ea contritione, seu dilectione continetur votum seruandi diuina præcepta. Vnum autem ex diuinis præceptis est de suscipiendō baptismo, cum commodè fieri possit, vestatim dicemus. Ergo saltem baptismi votum in contritione, vel dilectione Dei inclusum est adultis ad salutem necessarium. Dices inde inferri baptismum non esse magis necessarium adultis, quam necessaria est cuiuslibet præcepti obseruatio, siquidem huius votum, seu propositum in qualibet contritione, seu dilectione iustificante imbibitur. Respondeo negando sequens: quia aliter baptismus adultis necessarius est, quam cuiuslibet præcepti obseruatio. Etenim baptismus institutus est per se ad peccati originalis, & actualis ante ipsum commissi remissionem, quod nullatenus competit cuiuslibet præcepti obseruationi. Ex qua differentia contritio, seu dilectio Dei super omnia quatenus in se imbibit votum baptismi peccata remittit, & salutem confert, non vero quatenus imbibit votum cuiuslibet præcepti conseruandi. Nam cuiuslibet præcepti obseruatio non est pretium (vt ita dicam) signatum à Christo Domino pro peccati remissione, bene tamen baptismus, eaque de causa vi iustificationis per contritionem obtinet non obligatis ad cuiuslibet præcepti obseruationem, obligatis tamen ad baptismum suo tempore suscipiendum, vt pote ad exhibendum pretium, virtute cuius remissionem peccati per contritionem emittit.

3. Ex dictis inferitur baptismum necessarium esse omnibus ex diuino præcepto, omnibus enim præceptum est tum iure naturali, tum diuino postiuo media ad salutem necessaria apponere. At baptismus vnicum medium est à Christo institutum pro peccati originalis, & mortalis ante ipsum commissi remissione. Ergo omnibus ex diuino præcepto baptismus necessarius est. Hoc autem præceptum diuersimodè parvulos, & adultos respicit. Parvulos namque astringere non potest, quia ob defectum rationis capaces esse non possunt illius præcepti, eaque de causa non ipsos, sed eorum parentes vel tutores, Ecclesiæque pastores astringit. Adulti vero eo astringuntur à puncto, quo baptismus ab Apostolis actus, & promulgatus fuit illis verbis, Penitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum. Neque obstat Christum Dominum